

8. Kinh KASSAPA (Kassapa-sutta – Kinh Ca-Diếp)

Như vậy, tôi nghe :

1. Một thời nọ Thế Tôn an trụ
Uy-Nhã-Quốc , tức Ú-Chun-Na (1)
Vườn Kanh-Ná-Kách-Thá-La (2)
Bấy giờ có Káp-Sa-Pa (3) đến gần
Tu theo cách ngoại nhân lửa thể
Nghe Thế Tôn thứ đệ thuyết minh
Pháp cao thâm , độ hữu tình
Nên đến yết kiến một mình xem sao !
Khi đến nơi , xã giao lời thật
Đứng một bên, thắc mắc hỏi ra :
2. – “ Thừa Tôn Giả Gò-Ta-Ma !
Nghe Ngài chỉ trích xấu xa, sai lầm
Mọi khổ hạnh thân, tâm nhiều dạng.
Ngài mạt sát , phỉ báng thẳng tay
Lời sống khắc khổ lắm sai
Những lời như thế , chính Ngài thốt ra ?
Hay chỉ là những lời vu không
Họ vu oan , kinh chống với Ngài ?
Hay họ tuyên bố thẳng ngay

(1) : Xứ Ujunnà được âm là Uy-Nhã Quốc .

(2) : Vườn nai Kannakatthala .

(3) : Một người ngoại đạo tu đạo lửa thể tên Kassapa (Ca Diếp).
Đệ tử đức Phật Thích Ca có nhiều vị đệ tử có tên Kassapa , như
các Tôn giả : Maha Kassapa , Uruvela Kassapa (Ưu-Lâu-Tần-Loa
Ca-Diếp) , Gàya Kassapa (Già-già Ca-Diếp) , Nadi Kassapa (Na-
Đề Ca-Diếp) và vị này sau đó cũng xuất gia với đức Phật và cũng
đắc Thánh quả A-La-Hán .

Như pháp, thuận pháp , tỏ bày đúng thay !
Chủ trương nào , chính hay là phụ
Gặp cật nạn trong đủ đề tài
Con không muốn chỉ trích Ngài
Một cách sai lạc ; xin Ngài giảng ra ”.

3. – “ Káp-Sa-Pá ! Nay ta xác định :
Những ai nói đều chính do Ta
Chỉ trích khổ hạnh tối đa
Phỉ báng , mạt sát ; đó là vọng ngôn
Không đúng lời chân ngôn xác tín .
Vội thiên nhãn thanh tịnh , siêu nhân
Ta đã thấy những thành phần
* Siêng tu khổ hạnh , hành thân tột cùng
Khi thân hoại mạng chung , người ấy
Phải chuốc lấy ác thú sinh qua
Đọa xứ , địa ngục phải sa
* Cũng có những chúng , tối đa đêm ngày
Rất khổ hạnh , đọa đầy khắc khổ
Khi thân hoại , sinh chỗ thiện sanh
Thiên giới , trần thế an lành
Thiên nhãn thanh tịnh, ta hằng thấy đây .
– Káp-Sa-Pá ! cũng tày thiên nhãn
Ta đã thấy những cảnh dây dưa
* Có người khổ hạnh vừa vừa
Đến khi thân hoại , đẩy đưa chẳng lành
Vào đọa xứ hoặc sanh địa ngục .
* Còn có người một mực khoan hòa
Sống ít khắc khổ quá đà
Mạng chung lại được sinh qua cõi trời
Hay thiện thú , cõi người an lạc .

- Káp-Sa-Pá ! Thấu đạt điều đây
 Biết đúng sinh , diệt , khứ , lai
 Sự tu khổ hạnh những ai thực hành
 Thì làm sao Ta đành chỉ trích
 Hay mặt sát tùy thích tối đa
 Lối sống khắc khổ trải qua
 Hoặc tu khổ hạnh , cũng là tùy duyên .
- Káp-Sa-Pá ! Cũng nguyên có vị
 Là Sa-môn , Phạm Chí bên ngoài
 Là nhà bác học , biệt tài
 Giỏi sự tranh luận như tài bắn tên
 Chẻ sợi tóc hai bên tách cả
 Đi khắp nơi đã phá kiến tà
 Chỉ với trí tuệ hài hòa
 Vị này có điểm với Ta tương đồng
 Có những điểm họ công nhận phải
 Ta cũng thấy là phải , giống nhau
 Họ cho không phải điểm nào
 Ta cũng thấy vậy , nhằm vào tương ung
 Có những điểm vẫn từng dị biệt
 Họ nói phải , Ta biết là không
 Có điểm họ nói là không
 Ta công nhận phải , chẳng đồng với nhau
- 5. Ta đến gặp , khởi đầu câu chuyện :
 – “ Các Hiền giả ! Những điểm bất đồng
 Hãy để yên đó , tạm xong
 Những điểm đồng ý , đã thông rõ ràng
 Người có trí luận bàn , nghiệm thử
 Thầy với thầy , đệ tử với nhau
 * Pháp nào bất thiện làm đầu

- Được xem bất thiện cũng hầu như nhau
 * Pháp lỗi lầm ; được xem lầm lỗi
 * Pháp không nên u tối tuân hành
 Được xem không nên tuân hành
 * Không xứng bậc thánh tịnh thanh pháp nào
 Hoặc được xem không sao xứng đáng
 Pháp bậc thánh , nông cạn đáng chê
 * Những pháp ô nhiễm thuộc về
 Được xem ô nhiễm mọi bề khứ lai .
- Các Hiền giả ! Biện tài như vậy
 Ai hoàn toàn pháp ấy xả ly ?
 Sa Môn Kiêu-Đàm toàn tri
 Hay những Sư Trưởng, đương thì Tôn Sư ?
- 6. – Káp-Sa-Pá ! Đến từ sự việc
 Những bậc trí tìm biết , luận đàm
 Những pháp như trên , bao hàm
 Giữa những Hiền giả & Kiêu-Đàm Sa Môn
 Thì Sa Môn hoàn toàn ly xả
 Những pháp ấy, tất cả không cần
 Còn những Sư Trưởng, Tôn nhân
 Của các giáo phái , một phần xả ly
 – Káp-Sa-Pá ! Vậy thì nên biết
 Những bậc trí khảo duyệt chánh chơn
 Đàm luận, tìm hiểu kỹ hơn
 Phần lớn tán thán Sa Môn Kiêu-Đàm .
- 7. – Káp-Sa-Pá ! Các hàng trí dự
 Thầy với thầy , đệ tử với nhau
 Hỏi nhau , đàm luận , tìm cầu
 * Pháp nào là thiện , xem như thiện lành
 * Không lỗi lầm phát sanh pháp ấy

Hoặc xem như không thấy lỗi lầm
 * Những pháp phải nên tuân hành
 Được xem là pháp tuân hành, quan tâm
 * Hoặc những pháp xứng tầm bậc thánh
 Hay được xem bậc thánh xứng tầm
 * Những pháp thanh tịnh uyên thâm
 Được xem thanh tịnh thân tâm an lành
 Giữa các vị thực hành Hiền giả
 Những pháp này ai đã tự thành ?
 Sa Môn Kiều-Đàm tịnh thanh
 Hay những Sư Trưởng, giáo ngành Tôn Sư ?

8. – Káp-Sa-Pá ! Đến từ sự việc
 Những bậc trí tìm biết , luận đàm
 Những pháp như trên , bao hàm
 Giữa các Hiền giả & Kiều-Đàm Sa Môn
 Thì Sa Môn hoàn toàn thành tựu
 Các vị kia thành tựu một phần
 Như vậy, đàm luận chánh chân
 Phần lớn tán thán ly trần Sa Môn .

9 & 10. – Káp-Sa-Pá ! Đàm ngôn thiết yếu
 Các bậc trí tìm hiểu , hỏi nhau :
 Những pháp như trên bàn vào
 Giữa các Hiền giả ai nào xả ly ?
 Chúng đệ tử các vị Tôn Trưởng
 Các trưởng thượng giáo phái bao hàm
 Hay chúng đệ tử Kiều-Đàm
 Luận bàn cặn kẽ , rõ ràng thấy ra
 Đệ tử Gô-Ta-Ma cả thấy
 Đã hoàn toàn pháp ấy xả ly
 Còn chúng đệ tử các vị

Tôn giả , Sư trưởng xả ly một phần .
 11 & 12. Lại tìm hiểu chánh chân liễu sự
 Thầy với thầy , đệ tử với nhau
 Về những pháp đã bàn vào
 So sánh đệ tử bên nào là hơn
 Chúng đệ tử Sa Môn sở hữu
 Thật hoàn toàn thành tựu ngọn ngành
 Còn các đệ tử đích danh
 Của các Sư Trưởng tự thành ít thôi .
 – Káp-Sa-Pá ! Mọi thời tìm biết
 Các bậc trí chi tiết xét suy
 Tán thán Như Lai Biến Tri
 Cùng chúng đệ tử xả ly , tự thành .
 13. – Káp-Sa-Pá ! Đành rằng đã có
 Một phương pháp chỉ rõ con đường
 Khiến ai tuân theo , tận tường
 Sẽ tự thấy biết chân thường cao thâm
 Là Sa Môn Kiều-Đàm chân thật
 Nói lợi ích , đúng luật , đúng thời
 Hợp theo pháp , trải muôn nơi
 Chính con đường Thánh sáng ngời siêu nhiên
 Bát Chánh Đạo vẹn tuyền tám nhánh
 Chánh Tri Kiến cùng Chánh Tư Duy
 Chánh Ngũ , Chánh Nghiệp tường tri
 Chánh Mạng, Tinh Tấn đồng thì Niệm chân
 Thêm Chánh Định , vẹn phần thánh đạo
 Là phương pháp toàn hảo , an lành
 Khiến ai theo đó thực hành
 Sẽ tự thấy biết ngọn ngành gần xa
 Sa Môn Gô-Ta-Ma là bậc

Nói đúng thời , chân thật , lợi tha
Hợp theo Pháp , Luật trải qua
Con đường thánh đạo thật là cao minh .

14. Káp-Sa-Pá lỏa hình vị ấy
Nghe nói vậy , bạch đức Thế Tôn :
– “ Kính thưa Hiền giả Sa Môn !
Những pháp khổ hạnh vẫn luôn bảo tồn
Các Sa-môn , Bàn-môn công nhận
Sẽ đạt tận được quả Sa-môn
Đạt đến quả Bà-la-môn
Những phương khổ hạnh bảo tồn như sau :
- * Sống lỏa thể với bao phóng túng
Các lễ nghi họ cũng bỏ trôi
* Hoặc cách đứng ăn không ngồi
 - * Đứng đại tiểu tiện , ăn rồi liếm tay
* Đi khát thực , đứng ngay chẳng bước
* Không nhận thức ăn trước khi đi
* Không nhận thức ăn riêng chi
 - * Mời ăn không nhận , sợ vì dành riêng
* Hai người đang hiện tiền ăn uống
Một người cho không muốn nhận quả
* Không nhận từ những đàn bà
Đang cho con bú hoặc là có thai
Sợ đứa trẻ thiệt thời dinh dưỡng
Không nhận phần từ hướng đi quyền
Khi có nạn đói trong miền
Sợ rằng xén bớt phần tuyền nạn nhân
 - * Không nhận, sợ mất phần gia súc
Khi chó , mèo ... đang chực thức ăn
Không ăn cá, thịt lộn chen

Không uống rượu nấu, rượu men sa đà
Chỉ nhận ăn mỗi nhà một miếng
Hoặc hai nhà hai miếng , dùng qua
Hoặc nhận ăn tại bảy nhà
Chỉ ăn bảy miếng cho qua đói lòng
Hoặc nuôi sống chỉ mong một bát
Hoặc hai bát ... bảy bát thí phần
Chỉ ăn mỗi ngày một lần
Hai ngày một bữa , một tuần mới ăn
Hoặc vị ấy tinh cần tiết chế
Nửa tháng lệ một bữa ăn qua .
– Thưa Hiền giả Gô-Ta-Ma !
Những pháp khổ hạnh trải qua bảo tồn
Được Sa-môn , Bàn-môn ca tụng
Sa-môn quả từ chúng đạt thành
Bà-la-môn quả phát sanh
Cũng từ khổ hạnh thực hành tối đa :
Thức ăn họ chỉ là cỏ lúa
Ăn hạt cải , lúa tặc , bột vừng
Ăn gạo xấu , ăn trấu dùng
Ăn nước bột gạo , măng rừng, rễ cây
Ăn phân bò , trái cây rụng xuống
Ăn da vụn , ăn cỏ qua ngày
Vị ấy mặc áo thô gai
Hoặc vải liệm xác ở ngoài tha ma
Ti-ta-ca vỏ cây làm áo
Da sơn dương , phần tảo mặc thường
Bện bằng nhiều mảnh sơn dương
Hoặc áo bằng cỏ cát tường kết chung
Áo vỏ cây , áo từng miếng gỗ

Áo tóc bện gia cố thành mền
 Đuôi ngựa bện thành áo bện
 Không cạo râu tóc , nhổ liền tóc râu
 Hạnh không ngồi , bao lâu vẫn đứng
 Ngồi chò hỏ , giữ vững kiêu này
 Thường nằm ngủ trên đồng gai
 Bạ đâu nằm đó , người đầy bụi dơ
 Ngủ ngoài trời , vật vờ nằm đất
 Ăn ứ vật , nước tiểu trâu bò
 Ăn phân bò , ăn đất tro
 Nước lạnh không uống, tắm cho ba lần
 Xuống dưới nước dầm thân tắm gội
 Mong sạch tội , theo tục Bàn-môn
 Theo ý Sa Môn Thế Tôn
 Khổ hạnh như thế đáng tôn không nào ?

15. – “ Káp-Sa-Pá ! với bao cách thức
 Hành khổ hạnh rất mực , sẵn dành
 Như trên người đã kể rành
 Nhưng nếu vị ấy tu hành đáng chê
 Giới Cụ Túc không hề chứng được
 Không chứng được về Cụ Túc Tâm
 Tuệ Cụ Túc cũng xa tầm
 Thì chính vị ấy phù trầm, cách xa
 Bà-la-môn cùng Sa-môn quả .
 Nếu Tỷ Kheo chí cả quyết tầm
 Sống tu tập Từ Bi tâm
 Tâm không thù hận, không làm trái oan
 Cố diệt tận hoàn toàn lậu hoặc
 Tự giác chứng, diệt tận não phiền
 An trú hiện tại , tâm chuyên

Đạt Tâm Giải Thoát, an nhiên hoàn toàn
 Tuệ Giải Thoát khinh an vô lậu
 Tỷ Kheo ấy mới thấu đạt hơn
 Đáng gọi Sa-môn chánh chơn
 Hoặc đáng gọi Bà-la-môn danh này ”.

16. Nghe đến đây , lỏa hình vị đó
 Bạch đức Phật : “ Thật khó hành thay ! ”
 – “ Này Káp-Sa-Pá ! Lời này
 Thường tình thiên hạ cũng hay than dôn :
 ‘ Khó hành thay ! Sa-môn hạnh ấy
 Bà-la-môn hạnh đấy khó hành ’
 Những loại khổ hạnh đành rành
 Như người đã kể , chẳng thành quả chi
 Một người nào , nô tỳ trai, gái
 Người tầm thường chẳng phải tuổi tên
 Có thể khổ hạnh nêu trên
 Như sống lỏa thể , ăn liền liếm tay
 Hoặc tiết chế bảy ngày một bữa
 Ăn một lần sau nửa tháng dài
 Hoặc mặc áo vải thô gai
 Nằm ngủ trên đồng tre gai chát chông
 Ăn phân bò , phân đồng trực ứ
 Dầm dưới nước để được tội tiêu
 Nhưng nếu thực hành thuận chiều
 Hạnh Sa-môn hạnh còn nhiều gian nan
 Vị Tỷ Kheo cần Tâm Cụ Túc
 Giới Cụ Túc , tu tập từ bi
 Tuệ Cụ Túc đạt đồng thì
 Tâm không thù hận , hành trì khó thay !
 Không ác hại , diệt ngay lậu hoặc

Tự giác chứng , diệt tận não phiền
 An trú hiện tại , tâm chuyên
 Đạt Tâm Giải Thoát, an nhiên hoàn toàn
 Tuệ Giải Thoát khinh an vô lậu
 Tỷ Kheo ấy mới thấu đạt hơn
 Đáng gọi Sa-môn chánh chơn
 Hoặc đáng gọi Bà-la-môn danh này ”.

17. Nghe đến đây , lửa hình vị đó
 Bạch đức Phật : “ Thật khó biết thay ! ”

– “ Này Káp-Sa-Pá ! Lời này
 Thường tình thiên hạ vẫn hay than đồn :
 ‘ Khó biết thay ! Sa-môn vị ấy
 Bà-la-môn vị ấy khó tường ’
 – Này Káp-Sa-Pá ! tương ưng
 Những lỗi khổ hạnh ấy thường cực đoan .

Nhưng một người thuộc hàng thư lại,
 Đây tớ gái thường đội nước ghè ,
 Người tầm thường sống vỉa hè ,
 Có thể khổ hạnh mọi bề trải qua :
 Sống lửa thể , rất là phóng túng
 Các lễ nghi họ cũng bỏ trôi

Như cách đứng ăn không ngồi
 Đứng đại tiểu tiện, ăn rồi liếm tay .

- * Đi khát thực , đứng ngay chẳng bước
- * Không nhận thức ăn trước khi đi
- * Không nhận thức ăn riêng chi
- * Mời ăn không nhận , sợ vì danh riêng
- * Hai người đang hiện tiền ăn uống
 Một người cho không muốn nhận quà
- * Không nhận từ những đàn bà

Đang cho con bú hoặc là có thai
 Sợ đứa trẻ thiệt thòi dinh dưỡng
 * Không nhận phần từ hướng đi quyền
 Khi có nạn đói trong miền
 Sợ rằng xén bớt phần tuyền nạn nhân
 * Không nhận, sợ mất phần gia súc
 Khi chó , mèo ... đang chực thức ăn
 * Không ăn cá, thịt lộn chen
 * Không uống rượu nấu, rượu men sa đà

Chỉ nhận ăn mỗi nhà một miếng
 Hoặc hai nhà hai miếng , dùng qua
 Hoặc nhận ăn tại bảy nhà
 Chỉ ăn bảy miếng cho qua đói lòng
 Hoặc nuôi sống chỉ mong một bát
 Hoặc hai bát ... bảy bát thí phần
 Chỉ ăn mỗi ngày một lần
 Hai ngày một bữa , một tuần mới ăn
 Hoặc vị ấy tinh cần tiết chế
 Nửa tháng lệ một bữa ăn qua .
 Hoặc những người đó trải qua
 Những lỗi khổ hạnh tối đa thực hành :

Thức ăn họ chỉ là cỏ lúa
 Ăn hạt cải , lúa tắc , bột vừng
 Ăn gạo xấu , ăn trấu dưng
 Ăn nước bột gạo , măng rừng, rễ cây
 Ăn phân bò , trái cây rụng xuống
 Ăn da vụn , ăn cỏ qua ngày
 Vị ấy mặc áo thô gai
 Hoặc vải liệm xác ở ngoài tha ma
 Tì-ta-ca vỏ cây làm áo

Da sơn dương , phần tảo mặc thường
 Bện bằng nhiều mảnh sơn dương
 Hoặc áo bằng cỏ cát tường kết chung
 Áo vỏ cây , áo từng miếng gỗ
 Áo tóc bện gia cố thành mền
 Đuôi ngựa bện thành áo bện
 Không cạo râu tóc , nhổ liền tóc râu
 Hạnh không ngồi , bao lâu vẫn đứng
 Ngồi chò hỏ , giữ vững kiêu này
 Thường nằm ngủ trên đồng gai
 Bạ đầu nằm đó , người đầy bụi dơ
 Ngủ ngoài trời , vật vờ nằm đất
 Ăn ứ vật , nước tiểu trâu bò
 Ăn phân bò , ăn đất tro
 Nước lạnh không uống, tắm cho ba lần
 Xuống dưới nước đầm thân tắm gội
 Mong sạch tội , theo tục Bà-môn
 Nhưng muốn gọi đúng Sa-môn
 Bà-la-môn đúng , khó còn gấp trăm
 Tỷ Kheo phải cần Tâm-cụ-túc
 Giới-cụ-túc , tu tập từ bi
 Tuệ-cụ-túc đạt đồng thì
 Tâm không thù hận , hành trì khó thay !
 Không ác hại , diệt ngay lậu hoặc
 Tự giác chứng , diệt tận não phiền
 An trú hiện tại , tâm chuyên
 Đạt Tâm Giải Thoát, an nhiên hoàn toàn
 Tuệ Giải Thoát khinh an vô lậu
 Tỷ Kheo ấy mới thấu đạt hơn
 Đáng gọi Sa-môn chánh chơn

Hoặc đáng gọi Bà-la-môn danh này ”.

18. Nghe đến đây , lỏa hình bạch Phật :
 - “ Giới-cụ-túc nghĩa thật là chi ?
 Tâm-cụ-túc nghĩa là gì ?
 Còn Tuệ-cụ-túc là chi , thưa Ngài ? ”
 - “ Này Káp-Sa-Pá ! Đòi đầy phiền não
 Cõi trần hoàn vô đạo si mê
 Tham sân uế trước nặng nề
 Vô minh triền phược mọi bề phủ vây
 Bồng xuất hiện bậc Thầy quảng đại
 Thế Gian Giải , Điều Ngự Trượng Phu
 Phật , Thế Tôn , Thiên Nhân Sư
 Chánh Đẳng Chánh Giác , đại từ uy linh
 Vô Thượng Sĩ hay Minh Hạnh Túc
 Bậc Thiện Thệ , Ứng Cúng , Như Lai
 Do sự chứng ngộ tự Ngài
 Rồi lại tuyên thuyết, hoằng khai Pháp mầu
 Thuyết Sơ Thiện rồi sau, Trung Thiện
 Thuyết Hậu Thiện , văn nghĩa đủ đầy
 Truyền dạy Phạm hạnh từ đây
 Pháp thân thanh tịnh, bậc Thầy Nhân Thiên
 - * Có gia trưởng trong miền thôn ấp
 Hoặc một người giai cấp tiện dân
 Duyên lành nghe pháp thậm thâm
 Sinh lòng ngưỡng mộ , kiểm tầm chân như
 Tự suy nghĩ : Đòi như cát bụi
 Sống đầy đầy trôi buộc não phiền
 Luân hồi sinh tử triền miên
 Đòi sống xuất thế lụy phiền tránh xa
 Ta nay phải xuất gia viên mãn

Đòi xuất gia phóng khoáng hư không
 Cuộc sống thế gian chất chồng
 Phạm hạnh thanh tịnh thật không dễ gìn .
 Y trưởng dưỡng đức tin vững chắc
 Cạo râu tóc , thân đắp ca-sa
 Biệt gia quyến , bỏ cửa nhà
 Ba y một bát , xuất gia tu hành .
 Sống chế ngự , thực hành phạm hạnh
 Giữ oai nghi , tự tánh sáng lòa
 Giới bốn Pa-Tí-Móc-Kha
 Thọ trì nghiêm mật , tránh xa điều tà
 Thân, khẩu , ý từ hòa thanh tịnh
 Giới cụ túc , thức tỉnh nhiếp tâm
 Biết tri túc , giữ các căn
 Là Sa-môn hạnh, pháp đăng soi đường
 Káp-Sa-Pá ! Sao tường thuận thực
 Là Tỷ Kheo cụ túc giới điều ?
 Phải thấy nguy hiểm mọi chiều
 Lỗi lầm nhỏ nhặt triệt tiêu dần dần
 Vị Tỷ Kheo nghiêm thân tín thọ
 Giữ Giới pháp dù nhỏ , nghiêm lành
 Thân nghiệp, khẩu nghiệp tịnh thanh
 Giới hạnh cụ-túc , các căn giữ gìn
 Biết tri túc , trí sinh , chánh niệm
 Giới-cụ-túc , thức liễm thân tâm
 Tỷ Kheo chân chánh hành thâm
 Cụ-túc Giới hạnh , nội tâm an bình
 Bỏ trượng kiếm , sát sinh tránh hẳn
 Đại từ tâm, bình đẳng, nhẫn kham
 Có tâm hổ thẹn là Tàm

Ghê sợ là Quý , không làm nghiệp sai
 Hành phạm hạnh, bản lai thanh tịnh
 Không trộm cướp, chẳng tính so đo
 Quyết không lấy của không cho
 Đó là giới hạnh , thước đo Giới điều .
 44. Vị Tỷ Kheo mong điều giải thoát
 Không tà hạnh, dâm ác thấp hèn
 Không nói dối trá đua chen
 Không nói hai lưỡi chê khen dối lòng
 Không lường gạt cũng không ly gián
 Sống hòa hợp giữa nạn rẽ chia
 Sống đời chân thật sớm khuya
 Tránh lời độc ác nọ kia lỗi lầm .
 Là giới hạnh trong tầm Giới Luật
 Vị Tỷ Kheo thuần thực thọ trì
 Cả đến hạt giống, cỏ cây
 Cũng đều thấm nhuần đức dày Sa-Môn
 Chỉ ăn ngọ , sống tồn tri túc
 Không múa hát, trang sức, kịch ca
 Sống thanh đạm, tránh xa hoa
 Không dùng hương liệu, dầu thoa thơm nồng
 Lại cũng không giường nằm cao rộng
 Cũng không nhận thịt sống, bạc vàng
 Nô tỳ trai, gái - từ nan
 Đàn bà, con gái ; không màng lưu tâm
 Cừu, dê, heo, gia cầm, voi, ngựa
 Ruộng, đất, vườn, nhà cửa không cần
 Từ bỏ gian lận bằng cân
 Từ bỏ môi giới, không phần gian tham
 Không áp bức, không làm thương tổn

Không câu thúc, vây khốn, cừ thù
Đó là giới hạnh đặc thù
Cụ-túc Giới Luật chân tu giữ gìn .

Trong khi đó, hãy nhìn kẻ khác

* Bà-la-môn hoặc các Sa-môn

Dù ăn tín thí cúng dường
Vẫn còn làm hại thường thường cỏ cây
Hạt từ rễ , hạt này từ đất
Từ chiết cây, hạt thật sinh ra
Tỷ Kheo chân chánh xuất gia
Không hề làm hại cỏ hoa, cây trồng .

* Các Sa-môn, số đông Phạm-chí

Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn còn cất chứa khôn lường
Món ăn, đồ uống, vải, giường, ngựa xe
Chứa hương liệu, hoa hòe - thụ hưởng
Cốt sao mình sung sướng, hanh thông .
Tỷ Kheo chân chánh thì không
Chẳng hề cất chứa, chất chồng nợ thêm
Cụ-túc-giới trong tâm Giới Luật
Vị Tỷ Kheo thuần thực thọ trì .

* Sa-môn ngoại đạo các vì

Bà-la-môn nọ trí tri không tường
Không hổ thẹn, dương dương đắc chí
Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn còn sống rất phô trương
Múa hát, nhạc kịch, diễn tuồng thần tiên
Đấu bò đực, đấu chim cun cút
Đấu ngựa voi, vun vút đấu quyền
Diễn binh, dàn trận liên miên

Tụng chú, ngâm vịnh khắp miền trải qua
Vị chân chánh xuất gia không thể
Sống thanh tịnh, giới thể toàn chu
Đó là giới hạnh đặc thù
Cụ-túc Giới Luật chân tu giữ gìn .

* Các Sa-môn, bất minh Phạm-chí

Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn sống giải trí du dương
Những trò cờ bạc chủ trương ăn tiền
Cờ trên không, cờ trên mặt đất
Tám hình vuông hoặc đặt mười hình
Trò chơi quăng thẻ cho tình
Chơi banh, đoán chữ đoán hình trên lưng
Đoán tư tưởng, trông chừng bắt chước
Theo điệu bộ sao được giống bằng
Súc sắc, kèn lá, chơi khăng
Những trò tiêu khiển họ hằng mê sa
Thú giải trí sa đà thụ hưởng
Mất thì giờ, ngắt ngưỡng ngày qua .
Giải trí tà vạy tránh xa
Giới Luật của bậc xuất gia giữ gìn .

* Các Sa-môn, bất minh Phạm-chí

Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn sống phè phỡn, cao lương
Giường cao, chăn ấm, trải giường bằng len
Mền lông thú, hai bên đính ngọc
Tấm khăn quý che bọc đỉnh giường
Nệm bằng da của sơn dương
Ghế dài có gối chân, thường bằng da
Vị Tỷ Kheo xuất gia chân chánh

Không hưởng thụ lạc cảnh phù du
Đó là giới hạnh đặc thù
Cụ-túc Giới Luật chân tu giữ gìn .

* Các Sa-môn, bất minh Phạm-chí
Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn còn sống rất vô lương
Thường dùng mỹ phẩm, xông hương, thoa dầu
Đeo trang sức với đầu tóc giả
Gậy cầm tay với cả lọng, gươm
Phát trần, vải trắng viền cườm
Đám bóp, tắm, đập, soi gương cả ngày
Kem thoa mặt với đầy son phấn
Những kẻ này mê mẩn bướm hoa .
Chân chánh Tỷ Kheo xuất gia
Tránh xa trang sức, lượt là cũng không .

* Các Sa-môn, số đông Phạm-chí
Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn nói vô ích, tầm thường
Nói toàn những chuyện để vương đông dài
Chuyện ăn trộm, gái trai, binh lính
Chuyện đại thần, bách tính, chiến tranh
Những chuyện làng xóm, thị thành
Đồ ăn, thức uống, xoay quanh vải, mừng
Về quốc độ, anh hùng tiêu biểu
Hoặc chuyện về hương liệu, hoa hương
Hiện trạng thế giới, đại dương
Câu chuyện tạp thoại, sự thường hay không
Chân Tỷ Kheo thì không như thế
Hạnh Sa-môn giới thể toàn chu
Đó là giới hạnh đặc thù

Cụ-túc Giới Luật chân tu giữ gìn .

* Các Sa-môn, bất minh Phạm-chí
Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn sống bàn luận tranh đương
Như nói : “Người biết chuyện thường này không ?
Pháp và luật người thông không chứ ?
Ta rất rành những thứ luật này .
Người phạm tà kiến tội dày
Ta thật chánh kiến, lời đầy tương ưng
Điều nói sau người từng nói trước
Điều nói trước lại được nói sau
Chủ kiến người bị phủ đầu
Người bị thuyết bại, hãy cầu giải vây ”.
Những kẻ này luận bày tranh chấp
Quyết ăn thua cao thấp, gần xa
Chân chánh Tỷ Kheo xuất gia
Từ bỏ biện luận, tránh xa tranh tài .

* Các Sa-Môn, lợi tài Phạm-chí
Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn sống rất đáng coi thường
Đứng làm môi giới để vương, đại thần
Đưa tin tức, thân gần Phạm-Chí
Sát-Đế-Lý , Gia chủ gần xa
Chân chánh Tỷ Kheo xuất gia
Không làm môi giới nguy tà ô danh .

* Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
Dù đã ăn tín thí cúng dường
Vẫn sống một cách bất lương
Lừa đảo, siểm nịnh muôn đường đáng khinh
Nói gợi ý , bất minh cầu lợi

Hoặc dèm pha cho tới phân ly
 Tư cách ấy chẳng ra gì
 Tỷ Kheo chân chánh nhu mì trực ngôn
 Với giới hạnh bảo tồn nghiêm cẩn
 Giới-cụ-túc , tinh tấn thọ trì .
 Đời sống thanh tịnh ; trong khi

* Sa-môn, Phạm-chí vô nghi bất lương
 Không hồ thẹn, dương dương đắc chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà hạnh tầm thường
 Xem tướng, đoán mộng, phô trương biệt tài
 Phun hạt cải , tể khoai , tể lửa
 Tể thực tô , tể lúa , tể dầu
 Tể máu cho đến khoa cầu
 Cầu thần ban phước hoặc cầu quỷ ma
 Khoa xem mộng lẫn khoa địa lý
 Khoa thuốc độc cho chí khoa chim
 Khoa đoán số mạng, cầu tìm
 Chiêm tướng, triệu tướng, khoa ngừa bắn tên
 Khoa bồ cạp hay tên khoa rắn
 Khoa chim quạ, chuột cắn ... những là
 Chân chánh Tỷ Kheo xuất gia
 Tránh xa ác hạnh nguy tà ô danh .

* Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà mạng vô lường
 Xem tướng hòn ngọc, kiếm gương, áo quần
 Tướng mũi tên, cây cung, vũ khí
 Tướng đàn bà cho chí đàn ông
 Thiếu nam, thiếu nữ, nhi đồng

Đầy tứ trai gái, tướng trong gia cầm
 Tướng voi, ngựa ; sưu tầm tướng thú
 Tướng dê, cừu, chim cú, các kè
 Tướng trâu , cun cút , gậy que
 Bò đực, bò cái , lập lòe tướng ma
 Vị chân chánh xuất gia thì khác
 Có giới hạnh an lạc uy nghi
 Cụ-túc Giới Luật thanh quy
 Tỷ Kheo chân chánh thọ trì tịnh thanh .

* Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà mạng như thường
 Đoán rằng : Vua sẽ kiên cường tấn công
 Vua ngoại bang thế cùng triệt thoái
 Vua bản xứ rồi lại thu quân
 Bên này thắng trận mấy lần
 Bên kia đại bại , thất thần rút lui .
 Những kẻ này không nguôi hiếu động
 Cứ đoán mò , thực mộng chẳng sao !
 Chân chánh Tỷ Kheo thanh cao
 Tránh xa suy đoán nguy tà đua tranh .

* Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống chẳng được thiện lương
 Bằng những tà mạng, đủ phương thức tà
 Lòng ham muốn xa hoa hưởng thụ
 Nên tìm đủ mọi cách điều ngoa
 Tiên đoán sẽ có xảy ra
 Nguyệt thực, nhật thực hoặc là sao băng
 Đoán mặt trời , mặt trăng đi lệch

Hoặc đi đứng, không chệch bầu trời
 Sẽ có lửa cháy các nơi
 Sẽ có động đất, sấm trời : Thiên cơ
 Các tinh tú sẽ mờ, sẽ sáng
 Hay lặn, mọc ; có nạn nguy, an
 Kết quả xảy trong không gian
 Những kẻ hiểu sự lan man đoán mò .
 Có giới hạnh, chẳng cho ác khởi
 Vị Tỷ Kheo Luật Giới làm đầu
 Không sống tà mạng lún sâu

* Như các Phạm-chí, hoạt đầu Sa-môn
 Không hồ thẹn, dương dương đắc chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà mạng bất lương
 Đoán mưa, đại hạn, bất tường xảy ra
 Sẽ được mùa hay là mùa mất
 Sẽ có bệnh hoặc gặp họa tai
 Các nghề như đếm ngón tay
 Kế toán, cộng số, làm theo thế tình
 Hoặc sắp đặt ngày lành tháng tốt
 Để rước dâu, đón một rể hiền
 Hòa giải, chia rẽ, tiêu tiền
 Đòi nợ, bùa chú người liền rủi ro
 Dùng bùa chú làm cho cóng lười
 Để phá thai, cứng dưới quai hàm
 Khiến cho bị điếc, bị câm
 Hỏi gương soi, hỏi nữ nam phù đồng
 Thờ đại địa cầu mong có phước
 Thờ mặt trời để được quang huy
 Phun ra lửa, thỏa sân si

Bùa chú, cầu nguyện Si-Ri thần tài .
 Hoặc tà mạng dùng ngay tà thuật
 Để được yên, khỏi chuốc nạn tai
 Các điều đã hứa, làm sai
 Để được dương thịnh, trong nhà chở che
 Tìm đất tốt, phước về nhà mới
 Lễ rửa miệng, ca ngợi hy sinh
 Làm cho mưa, xổ trong mình
 Bài tiết nhơ bẩn, sạch tinh cả người
 Thoa dầu tai, soi người nhỏ mắt
 Làm thầy thuốc mổ cắt bệnh nhân
 Chữa bệnh con nít xa gần
 Các loại cây rễ, lượng phân dùng bừa
 Chân Tỷ Kheo ngăn ngừa ác hạnh
 Giới-cụ-túc, thanh thân thọ trì .

– Káp-Sa-Pá ! Hãy tường tri
 Vị Tỷ Kheo ấy uy nghi, vô cầu
 Được hộ trì nhờ vào Giới Luật
 Tâm kiên cương chẳng chút sợ gì
 Như Sát-Đế-Ly một vị
 Làm lễ quán đảnh, trị vì giang san
 Đã hàng phục lân bang thù địch
 Không còn sợ đột kích biên phòng
 Tỷ Kheo chân chánh cũng không
 Sợ hãi tội lỗi, vì lòng thẳng ngay
 Giới-cụ-túc đủ đầy, cao quý
 Hưởng lạc thọ, hoan hỷ nội tâm .

– Káp-Sa-Pá ! Hãy lắng tâm
 Tỷ Kheo bảo hộ các căn thế nào ?
 Mắt thấy sắc nhưng nào giữ tướng

Tướng chung, riêng chẳng nắm giữ gì
 Mắt không chế ngự tại chi
 Khiến bất thiện pháp ưu bi khởi vào
 Nên tham ái dăng trào đủ thứ
 Vị Tỷ Kheo chế ngự nguyên nhân
 Hộ trì tích cực nhãn căn
 Cũng như hộ trợ nhĩ căn cũng cần
 Tai nghe tiếng hay thân cảm xúc
 Mũi ngửi hương , nhận thức : Ý căn
 Tỷ Kheo hộ trì các căn
 Nên hưởng lạc thọ , nội tâm sáng ngời .

– Káp-Sa-Pá ! Thời thời tỉnh giác
 Giữ chánh niệm , an lạc tự tâm
 Tỷ Kheo đi, đứng, ngồi, nằm
 Luôn giữ tỉnh giác , trong tâm biết liền
 Khi tới, lui ; biết mình lui, tới
 Khi nhìn quanh, biết bởi mình làm
 Hay khi co duỗi tay chân
 Mặc y, đi bát hay cần uống ăn
 Khi nhai, nuốt, nói năng : Tỉnh giác
 Đại, tiểu tiện, nhổ khạc : Biết mình
 Như vậy Tỷ Kheo tâm minh
 Chánh niệm tỉnh giác, an bình, thanh cao .

– Káp-Sa-Pá ! Thế nào biết đủ ?
 Hạnh Tri Túc luôn giữ chính tề
 Bằng lòng ba y để che
 Bình bát khát thực dễ bề cúng dâng
 Y và bát luôn gần bên cạnh
 Cũng như chim , đôi cánh luôn mang
 Đó là Tỷ Kheo giới toàn

Với Tâm-cụ-túc, không màng nhiều hơn.
 Với Giới uẩn chánh chơn cao quý
 Với các căn nhiếp kỷ, hộ trì
 Chánh niệm tỉnh giác trí tri
 Thêm hạnh tri túc , còn gì quý hơn .
 Trang bị đủ những gì cao quý
 Vị ấy lựa vị trí lặng yên
 Như rừng tĩnh mịch , lâm viên
 Gốc cây, khe núi hoặc liền tha ma
 Thời ngộ thực đã qua , rửa bát
 Ngồi kiết già, an lạc, thẳng lưng
 An trú chánh niệm, lặng lặng
 Tham ái từ bỏ , thoát dần ái tham
 Bỏ sân hận , từ tâm thương xót
 Chúng hữu tình mỗi một cảnh riêng
 Từ bỏ hôn trầm, thụy miên
 Thoát ly khỏi chương thụy miên, hôn trầm
 Giữ tịnh tâm , hướng về ánh sáng
 Cùng chánh niệm, tỉnh giác, tâm yên
 Gột rửa chúng , được an nhiên
 Từ bỏ trạo cử thì liền tịnh thân
 Hết nghi ngờ, phân vân lưỡng lự
 Gột rửa hết trạo cử , hôn trầm
 Gột rửa tham ái , hận sân
 Đối với thiện pháp , tinh cần hành theo .

– Káp-Sa-Pá ! Người nghèo mắc nợ
 Liền chọn nghề , không sợ khó khăn
 Nhờ sự nỗ lực , tinh cần
 Nghề nghiệp phát đạt, tự thân nên giàu
 Có tiền dư , nợ mau trả dứt

Nuôi vợ con , quả thực thanh nhàn
 Người ấy nhờ vậy giàu sang
 Sung sướng hoan hỷ, hoàn toàn an nhiên.

– Káp-Sa-Pá ! Bệnh duyên người nợ
 Rất đau đớn , lại khó uống ăn
 Thể lực suy yếu dần dần
 Con bệnh trầm trọng hành thân đêm ngày
 Bỗng nhân duyên, gặp thầy gặp thuốc
 Dứt hẳn bệnh, ăn uống tiêu thông
 Thể lực khôi phục như mong
 Hoan hỷ, sung sướng , sống trong an lành .

– Káp-Sa-Pá ! Một anh bị nhốt
 Trong ngục tù , ngục tốt khảo tra
 Đau đớn , sợ hãi tối đa
 Cầu mong thoát khỏi tai qua, nạn lùì
 Bỗng duyên vui , gặp ngài Chánh án
 Xét vô tội , xóa án thả ngay
 Tài sản không bị tổn hao
 Thân vẫn khang kiện, ngục lao thoát rồi
 Về lại nhà , bồi hồi nghĩ lại
 Quá sung sướng, thanh thái hân hoan .

– Káp-Sa-Pá ! Một thời gian
 Có người nô lệ của hàng chủ nhân
 Không tự chủ , bản thân lệ thuộc
 Mất tự do , ràng buộc khó khăn
 Bỗng một hôm , vị chủ nhân
 Đã tuyên bố trả tự do người này
 Quá hoan hỷ, lòng đầy sung sướng
 Người nô lệ tận hưởng niềm vui .

– Káp-Sa-Pá ! Có một người

Giàu, nhiều tài sản , là người lái buôn
 Qua sa mạc mênh mông nguy hiểm
 Thiều lương thực, khan hiếm nước dùng
 Sợ hãi trong bước đường cùng
 Bỗng gặp ốc đảo , nước trong rất nhiều
 Mấy hôm sau, lại điều may khác
 Khỏi sa mạc , gần đến đầu làng
 Vô sự , sung sướng, vui an
 Khỏi sự nguy hiểm lòng hằng ước mơ .

– Káp-Sa-Pá ! Chính nhờ quán niệm
 Vị Tỷ Kheo tự nghiệm , tự tri
 Năm Triền Cái chưa xả ly
 Như là món nợ , Bệnh hay Ngục đường
 Như nô lệ , con đường sa mạc
 Nay trả dứt hết các nợ nần
 Khỏi con bệnh dữ hành thân
 Ra khỏi sa mạc , thoát tầng ngục lao

Năm Triền Cái chừng nào chưa diệt
 Vị Tỷ Kheo mãi miết tinh cần .

Chừng nào khi quán tự thân
 Với năm Triền Cái đã cần xả ly
 Do xả ly , tức thì hoan hỷ
 Do hoan hỷ , tâm được khinh an
 Lạc thọ sinh do khinh an
 Đạt được như thế, tâm an định liền
 Ly ác pháp , Tỷ Kheo ly dục
 Chứng và trú vào mục Nhất Thiền
 Trạng thái hỷ lạc tự tâm
 Sinh do ly dục , với Tầm, Tứ chuyên
 Đệ Nhất Thiền, Tỷ Kheo thấm nhuần

Như tắm ướt, sung mãn, tràn nhanh
Hỷ lạc do ly dục sanh
Với Tâm, với Tứ thẩm quanh tức thời .

– Káp-Sa-Pá ! Như người hầu tắm
Thật lão luyện, lo sắm sửa mau
Rắc bột tắm vào trong thau
Rồi dùng bột ấy nhồi vào nước trong
Nhào trộn ướt , nhưng không chảy giọt

Cũng như vậy, với một Tỷ Kheo
Tắm nhuần, sung ướt, thấm theo
Toàn thân không có chỗ nào còn khô
Cũng như thế , sanh do ly dục
Tâm-cụ-túc đắm suốt hỷ ngay .

– Káp-Sa-Pá ! Thật lành thay !
Nói về hạnh nguyện của thầy Tỷ Kheo

– Káp-Sa-Pá ! Duyên theo tiếp nữa
Vị Tỷ Kheo vào cửa định thiền
Diệt Tâm, diệt Tứ được yên
Thì chứng và trú vào Thiền thứ Hai
Một trạng thái ra ngoài Tâm, Tứ
Do Định sinh , nội tĩnh nhất tâm
Tỷ Kheo ấy đã thấm nhuần
Tắm ướt, sung mãn khắp thân của mình
Do Định sinh , tràn đầy hỷ lạc
Không chỗ nào hỷ lạc chẳng nhuần .
– Káp-Sa-Pá ! Tại cội nguồn
Có một hồ nước , nước tuông dâng đầy
Cả nam, bắc, đông, tây các chỗ
Không có lỗ thoát nước chảy ra
Suối nước mát lạnh phun ra

Làm cho đắm ướt, thấm qua dâng tràn
Thỉnh thoảng mưa , hồ càng tắm ướt
Không chỗ nào không được tràn dâng

Tỷ Kheo ấy đã thấm nhuần
Tắm ướt, sung mãn khắp thân của mình
Được an bình với Tâm-cụ-túc
Thân thấm nhuần thuần thực đầm đầy .

– Káp-Sa-Pá ! Thật lành thay !
Nói về hạnh nguyện của thầy Tỷ Kheo .

– Káp-Sa-Pá ! Duyên theo tiếp nữa
Vị Tỷ Kheo vào cửa định thiền
Ly hỷ trú xả , nhất tâm
Chánh niệm tỉnh giác , thì thân cảm liền
Sự lạc thọ , thánh hiền gọi đủ
Là “ xả niệm lạc trú ” tâm chuyên
Chứng và an trú Tam Thiền
Tỷ Kheo đắm ướt, thấm nhuần tự thân
Sự lạc thọ , không cần có hỷ
Lạc thọ ấy thấm kỹ toàn thân
Vị ấy lạc thọ vô ngần
Với Tâm-cụ-túc chánh chân ngọt ngào .

– Káp-Sa-Pá ! Như ao sen trắng
Cả sen hồng chen lẫn sen xanh
Những hoa sen ấy đều sanh
Từ trong hồ nước, lớn nhanh từng ngày
Nhưng chúng vẫn chưa ngoi khỏi nước
Từ gốc rễ đắm ướt tới đầu
Toàn thân gốc ngọn thấm sâu
Tỷ Kheo vị ấy thấm nhuần giống y
Với lạc thọ , không đi với hỷ

Đã thấm kỹ , sung mãn tràn đầy
 – Káp-Sa-Pá ! Thật lành thay !
 Nói về hạnh nguyện của thầy Tỷ Kheo .
 – Káp-Sa-Pá ! Duyên theo tiếp nữa
 Vị Tỷ Kheo vào cửa định thiền
 Xả lạc , xả khổ ; tâm yên
 Diệt hỷ, ưu ; cảm thọ - liền trước đây
 Chứng và trú vào Thiền Đệ Tứ
 Không khổ, lạc ; không giữ niệm nào
 Thanh tịnh, an lạc tiêu dao
 Như Tỷ Kheo ấy thấm sâu, ướm đầm
 Được thấm nhuần với tâm thuần tịnh
 Tâm-cụ-túc , chân chính đủ đầy .
 – Káp-Sa-Pá ! Ví như đây
 Có người ngồi , lấy vải dày trắng tinh
 Khắp cả thân, đầu mình trùm cả
 Không chỗ nào mà gã không trùm
 Cũng vậy , Tỷ Kheo thấm nhuần
 Với Tâm-cụ-túc gọi nhuần khắp đây .
 – Káp-Sa-Pá ! như vậy thí dụ :
 Nay người đây hãy thử nghĩ suy
 Có một hòn ngọc lưu ly
 Rất là quý giá , sánh bì bảo châu
 Rất sáng đẹp, không màu, trong suốt
 Có tám mặt , đã được khéo mài
 Chẳng trầy trụa , rục rờ thay !
 Lấp lánh chói lọi đêm ngày sáng trưng
 Các sợi giây xâu từng lần một
 Sợi màu vàng, sợi trắng, đỏ, xanh
 Một người đôi mắt tinh anh

Nhìn vào hòn ngọc, thấy rành bảo châu
 Là báu vật chẳng đâu thấy có
 Các sợi giây vàng, đỏ, trắng, xanh
 Được xâu lần lượt khéo rành
 Thấy được màu sắc long lanh ngọc này .
 * Vị Tỷ Kheo thẳng ngay, thuần tịnh
 Tâm định tĩnh , không nhiễm não phiền
 Nhu nhuyễn, vững chắc – theo Thiền
 Bình thản như vậy, chẳng phiền chẳng ưu
 Vị Tỷ Kheo hướng ngay tâm tới
 Chánh Trí với Chánh Kiến như vậy
 Biết rằng : Thân của ta đây
 Chính là Sắc pháp , thân này do sanh
 Do bốn đại tác thành hoàn hảo
 Cha mẹ nuôi , cơm cháo , vô thường
 Biến hoại, đoạn tuyệt ; đáng thương
 Phấn toái, hoại diệt . Nhưng nương thân này.
 Thức tánh ta bị giây trói buộc
 Trong thân ấy , lệ thuộc như vậy .
 Tỷ Kheo giác trí đủ đầy
 Với Tuệ-cụ-túc , thấy ngay chân thường .
 – Káp-Sa-Pá ! So lường định hướng
 Không điều nào cao thượng ngang tầm
 Cụ-túc-giới , Cụ-túc-tâm
 Và Tuệ-cụ-túc cao thâm trên đời
 Không điều nào tuyệt vời hơn hẳn
 Ba Cụ-Túc thù thắng kể ra .
 – Nay Káp-Sa-Pá ! Nói qua
 * Một số Phạm-chí hoặc là Sa-môn

Cũng chủ trương thượng tôn Giới luật
Thường tán thán Giới luật ở đây
Nhưng so Giới luật Như Lai
Làm sao hơn được nghiêm oai giới điều
Thu thúc giới từng điều giải thoát (1)
Tăng Thượng Giới an lạc thọ trì .

* Phạm-chí , Sa-môn các vì
Chủ trương Khổ hạnh, Yếm ly miệt mài
Nhưng Ta thấy chưa ai vượt thắng
Sự yếm ly khổ hạnh của Ta
(Sáu năm khổ hạnh rừng già
Hành thân cùng cực trải qua muôn trùng)
Sự yếm ly Ta từng xu hướng
Phải gọi là Tăng Thượng Yếm Ly .

* Phạm-chí, Sa-môn các vì
Chủ trương Trí Tuệ , mọi thì tán dương
Nhưng Trí tuệ phi thường siêu thế
Không ai bằng Trí tuệ Như Lai
Lậu Tận trí , thông khứ lai
Tăng Thượng Trí Tuệ vượt ngoài nghĩ suy .

* Nhiều Sa-môn , các vì Phạm-chí
Tán thán chỉ Giải Thoát , chủ trương
Nhưng về giải thoát vô lường
Tôn kính cao thượng chẳng phương nào bằng
Sự giải thoát vô ngần Ta đạt
Trên tất cả giải thoát khác hơn
Tăng Thượng Giải Thoát chánh chơn

(1) : Patimokkhasanvarasīla : Biệt biệt giải thoát thu thúc giới
(trong Tỉ Thanh Tịnh Giới của Luật Tỷ Kheo).

Như Lai tuyên thuyết con đường siêu minh .

- Káp-Sa-Pá ! Sự tình có thể
Các du sĩ ngoại đạo dèm pha :
Ông Sa Môn Gô-Ta-Ma
Rống tiếng sư tử , nhưng mà tẻ thay !
Chỉ rống lên ở ngay chỗ vắng
Nơi đại chúng , im lặng làm thinh ‘
Có kẻ thì nói linh tinh :
‘ Sa Môn rống tiếng của mình đám đông
Nhưng tiếng rống lại không vô úy
Thiếu tinh thần vô úy bên trong ‘.
Có kẻ chẳng biết phải không
Nói Sa Môn đó chẳng thông điều nào
Khi được hỏi không sao đáp được
Dù có đáp , trái ngược lung tung
Người đặt câu hỏi với ông
Đã không thỏa mãn nội dung trả lời
Không tin tưởng những lời ông giảng
Mọi ý kiến không đáng nghe qua
Ông Sa Môn Gô-Ta-Ma
Dẫu ai tin tưởng sâu xa ông này
Chẳng biểu lộ mảy may tin tưởng
Hoặc biểu lộ miễn cưỡng cho xong
Không đạt như thực tỏ thông
Có đạt như thực khó mong thực hành ‘.
- “ Káp-Sa-pá ! Tỏ rành nói lại
Với những người đồn đại gần xa
Những lời không thật, gian tà
Rằng Sa Môn Gô-Ta-Ma , chính Ngài
Rống tiếng rống nghiêm oai sư tử

Giữa đại chúng đệ tử đương thì
 Với sự vô úy , uy nghi
 Giải đáp câu hỏi còn tùy thấp cao
 Lời minh triết , nhắm vào thực tế
 Khiến người nghe kính nể , hân hoan
 Ý kiến Sa Môn minh quang
 Khiến người tin tưởng, vẹn toàn niềm tin
 Thường biểu lộ nhiệt tình ngưỡng phục
 Đạt đến chỗ như thực ngọn ngành
 Lời giảng mang ra thực hành
 Sẽ được kết quả an lành thiện lương .

– Káp-Sa-Pá ! Nên thường nói thế

Với lời nói chỉ để phao vu

– Này Káp-Sa-Pá ! Đặc thù

Một thời ta đã hóa du độ đời

Thành Vương Xá , tại nơi tịnh địa

Núi Linh Thứu , còn gọi Linh Sơn

Có người muốn biết nguồn cơn

Pháp tu khô hạnh thiết hơn so bì

Về “ Tối thắng yêm ly khổ hạnh ”

Ni-Rô-Thá , danh tánh gã này

Là một Bàn-môn miệt mài

Siêng tu khổ hạnh đêm ngày cần công

Ta giảng giải khai thông nghi vấn

Khiến cho gã hiểu tận điều cần

Phát tâm hoan hỷ vô ngần

‘ Hoan lạc tối thượng ’ tâm thân thấm nhuần .

Nghe pháp nhũ Phật ân thuyết giảng

Káp-Sa-Pá bừng sáng , thốt lên :

– “ Kính bạch Đại Đức Thế Tôn !

Nghe được vi diệu thiện ngôn của Ngài

Thì ai ai lại không hoan hỷ

Cả tâm trí tối thượng hân hoan

Vi diệu thay ! Những lời vàng

Như người dựng đứng vật đang ngã nằm

Chỉ hướng kẻ sai lầm lạc lối

Đem đèn sáng vào tối như bùng

Để ai có mắt mở bừng

Có thể thấy được sáng trưng sắc màu .

Cũng như vậy , nhiệm màu Chánh Pháp

Được Thế Tôn phân tách, trình bày

Con xin quy ngưỡng từ nay

Quy y đức Phật , nương ngay Pháp màu

Quy y Tăng thanh cao đức cả

Nối tiếp nhau hoằng hóa Pháp môn .

Mong Thế Tôn nhận cho con

Được phép nhập chúng, vuông tròn lợi tha

Thọ Đại giới xuất gia Cụ Túc

Thành Tỷ Kheo thu thúc lục căn ”

– “ Này Káp-Sa-Pá ! Hiểu chăng ?

Như Lai Giới Luật pháp đăng soi đường

Có qui định : thường thường ngoại đạo

Muốn quay về Tam Bảo xuất gia

Bốn tháng biệt trú trải qua

Sau đó thấy được , Tăng Già chuẩn y

Được xuất gia nghiêm trì Giới luật

Thành Tỷ Kheo , pháp Phật bảo tồn ”.

– “ Kính bạch Đại Đức Thế Tôn !

Nếu trong pháp luật tịnh môn định là

Kẻ ngoại đạo phải qua bốn tháng

Sống biệt trú để quán sai lầm
Trước kia , cả thân lẫn tâm
Sau đó mới được Chúng Tăng nhận vào .

Thì nay con với bao tha thiết
Mong gia nhập siêu việt Tăng-thân
Tình nguyện biệt trú Bốn năm
Sau đó Tăng Chúng âm thầm thăm tra
Cho xuất gia Tỷ Kheo Cụ-túc
Giữ đại giới , thu thúc , cần chuyên ”.

– “ Nay Káp-Sa-Pá ! tuy nhiên
Chúng sinh, Ta thấy không tuyền giống nhau
Cá tính người , trước sau sai biệt
Có trường hợp cần thiết đổi thay
Ngoại lệ , được miễn Luật này
Nhu người ; tâm ý thẳng ngay, chí thành
Ta cho phép cử hành nghi thức
Lễ xuất gia thành bậc Tỷ Kheo
Đại Giới Cụ Túc vâng theo
Ba y một bát , sống nghèo độc cư ”.

Káp-Sa-Pá kể từ thọ giới
Sống an tịnh hướng tới nhất tâm
Không phóng dật . rất tinh cần
Nhờ chánh ức niệm nên tâm nhập thiền
Hành thiền định , cần chuyên đề mục
Đạt Nhất Thiền , tiếp tục Nhị Thiền
Tam Thiền rồi tiếp Tứ Thiền
Lục Thông đạt tới, uyên nguyên chân thường
Biết Khổ, Tập , biết đường Diệt khổ
Lại biết rõ lậu-hoặc loại này

Nguyên nhân lậu-hoặc là đây
Diệt trừ lậu-hoặc , biết ngay con đường

Nhờ hiểu biết , tận tường nhận thức
Tâm vị ấy rất mực sáng trong
Dục-lậu , hữu-lậu thoát xong
Thoát vô-minh-lậu , khỏi vòng trói trăn
Liên hiểu rõ : Tự thân giải thoát
Sanh đã tận , phạm hạnh đã thành
Việc cần làm , đã thực hành
Sau đời hiện tại , Vô Sanh hiển bày .

Sự liễu tri thấy ngay nguồn thực
Káp-Sa-Pá Đại Đức tịnh an
Đoạn trừ phiền não , trái oan
Đắc A-La-Hán , vào hàng Thánh Tăng .

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*

* *

(Chấm dứt Kinh KASSAPA)

